

Nastavni predmet: HRVATSKI JEZIK	PREDMETNO PODRUČJE
	B. Književnost i stvaralaštvo
NASTAVNA TEMA	I PAMETNI PLAČU
NASTAVNA JEDINICA	Kamo si krenuo, čovječe? (Uvod u barok)
PREDVIĐENO TRAJANJE	1 sat
Odgojno-obrazovni ishodi na razini kurikula	<p>SSŠ HJ B.2.1. Učenik izražava svoj doživljaj i stav o književnome tekstu i stvaralački se izražava potaknut književnim tekstom.</p> <p>SSŠ HJ B.2.2. Učenik objašnjava književnoteorijsko pojmovlje i obilježja književnopovijesnih razdoblja te ih primjenjuje u analizi i interpretaciji poznatoga književnog teksta.</p>
Razrada odgojno-obrazovnih ishoda	<p>SSŠ HJ B.2.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • izražava svoj doživljaj književnoga teksta • objašnjava svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu na temelju doživljaja teksta i vlastitoga čitateljskog iskustva • izdvaja pojedinosti iz teksta koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje • potkrepljuje primjerima svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu • oblikuje radove služeći se različitim strategijama, tehnikama i oblicima izražavanja prema vlastitome iskustvu i potrebi za stvaranjem <p>SSŠ HJ B.2.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • razlikuje književne rodove, vrste i poetiku književnopovijesnoga razdoblja analizirajući i interpretirajući poznate književne tekstove • opisuje, razlikuje i potkrepljuje primjerima obilježja (obveznih) književnih vrsta i književnopovijesnih razdoblja
Aktivnosti učenika	<ul style="list-style-type: none"> • razgovor i rasprava (u paru, u skupini i u razrednoj diskusiji) • slušanje i interpretativno čitanje • analiza i tumačenje književnoga teksta • analiza i interpretacija vizualnih sadržaja • promišljanje i argumentirano iznošenje vlastitih stavova • povezivanje književnoga sadržaja sa suvremenim društvom i iskustvima iz svakodnevnoga života • vođenje bilješki • kreativno izražavanje potaknuto tekstom
Očekivanja međupredmetnih tema (MPT)	<p>UKU A.4/5.2.</p> <p>Učenik aktivno sluša. Učenik povezuje novo znanje i vještine s prethodnim znanjima i iskustvima, kao i s drugim područjima učenja. Učenik vodi svoje bilješke tijekom učenja ili praćenja izlaganja (ključne pojmove organizira logično i pregledno, izdvaja bitno od nebitnog).</p> <p>OSR B.4.2. Učenik suradnički uči i radi u timu</p> <p>Učenik objašnjava i služi se vještinama korisnima za timski rad.</p>
Nastavna sredstva, pomagala, izvori i materijali	<ul style="list-style-type: none"> • udžbenik (str. 194. – 198.), PPT prezentacija, nastavni listići
TIJEK (ARTIKULACIJA) NASTAVNOGA SATA	
	U ostvarivanju nastavnoga sata nastavnik/nastavnica može se koristiti PPT prezentacijom.

<p>UVODNI DIO (5 minuta)</p>	<p>Nastavnik/nastavnica pokazuje učenicima fotografiju iz objave na <i>Instagramu</i> i fotografiju ljudske lubanje s uputom da usporede njihov sadržaj i dojam koji ostavljaju:</p> <p><i>Kakve osjećaje izazivaju u vama priložene fotografije?</i></p> <p><i>Koja vam se fotografija čini „stvarnijom“? Objasnite svoj odgovor.</i></p> <p><i>Izaziva li kod vas svijest o prolaznosti svega materijalnog strah ili utječe na neki drugi način na vaš život i postupke? Objasnite svoj odgovor.</i></p> <p>Nastavnik/nastavnica najavljuje bavljenje novim književnopovijesnim razdobljem: <i>Nakon stoljeća renesansne živosti okrenute ovozemaljskome i svakodnevnome, čiji su junaci usmjereni vrlo jasnim i opipljivim ciljevima, optimistični da će ih ostvariti sukladno svojoj snalažljivosti i inteligenciji, sve se glasnije javljaju neka nova pitanja koja će pred tadašnjega čovjeka postaviti novo razdoblje u umjetnosti koje također započinje u Italiji, a obilježilo je 17. st. – barok. Ako je renesansa slavila život, barok počinje postavljati pitanje – što nakon njega?</i></p>
<p>SREDIŠNJI DIO (30 minuta)</p>	<p>Nastavnik/nastavnica dijeli učenike u parove ili manje skupine te zadaje da svaka skupina pročita jedan isječak stihova hrvatskih i svjetskih autora u udžbeniku (str. 71. – 72.) uz uputu:</p> <p><i>Izdvojite temeljne motive u ulomcima. Što na temelju izdvojenoga možete zaključiti o odnosu lirskih subjekata prema svijetu i životu?</i></p> <p><i>Izdvojite stilske figure koje prepoznajete. Zaključite kakav je stil pisanja popularan u baroku.</i></p> <p><i>Uočite dominantnu stilsku figuru prisutnu u odabranim stihovima.</i></p> <p>Objava rezultata.</p> <p>Nastavnik/nastavnica s pomoću učeničkih odgovora ističe elemente baroknoga svjetonazora, povezuje ih s povijesnim okolnostima koji utječu na čovjeka u 17. st., ukazuje na kićen stil pisanja te objašnjava antitezu i končeto kao česte barokne stilske figure.</p> <p>Nastavnik/nastavnica može uputiti učenike da pogledaju dvije fotografije u udžbeniku – Dvoranu ogledala iz pariškoga dvorca Versailles i oltar crkve sv. Marije Snježne u hrvatskome selu Belec (str. 73.) te da uoče na njima obilježja baroknoga stila.</p> <p>Nastavnik/nastavnica upućuje učenike na interpretativno čitanje i slušanje pjesme <i>Na grobu vojvotkinje od Lerme</i> španjolskog pjesnika Luisa de Góngore.</p> <p>Nakon objave doživljaja nastavnik/nastavnica upućuje učenike na samostalan rad ili rad u paru na zadacima:</p> <p><i>Odredite oblik svake strofe te ispišite antiteze koje se u njoj javljaju i odredite središnju misao koja se njome prenosi čitatelju.</i></p> <p><i>Zaključite o kojemu je obliku pjesme riječ.</i></p> <p><i>Odredite poantu pjesme i razmislite gdje se mogu čuti slične misli.</i></p>
<p>ZAVRŠNI DIO (10 minuta)</p>	<p>Nastavnik/nastavnica potiče učenike da usporede obilježja renesanse i baroka te da zaključče na temelju opaženoga kakav je odnos baroka prema prethodnim razdobljima. Nastavnik se može poslužiti nastavnim listićem za učenike s teškoćama (Prilog I.).</p> <p>Nastavnik/nastavnica upućuje učenike da zamisle objavu tipičnog <i>influencera</i> te da u obliku jedne rečenice napišu komentar koji bi barokni čovjek ostavio ispod objave. Neka pritom nastoje biti kreativni i poigrati se riječima kako bi izrazili misao na neobičan način.</p>

	<p>Može im se dati početak rečenice kako bi je dovršili u baroknome duhu: <i>Ne zavaravaj se..., Sjeti se..., Sve što vidiš...</i> i sl.</p> <p>Nastavnik/nastavnica postavlja učenicima pitanja za refleksiju: <i>Je li suvremeni način razmišljanja postao površan i usmjeren samo na materijalno? Što bi se promijenilo u vašemu životu kada biste češće razmišljali kao barokni čovjek?</i></p>
POSEBNI OBLICI PRILAGODBE	
visokomotivirani učenici	<p>Učenici mogu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – istražiti značenje pojma <i>Memento mori</i> u baroku i u suvremene životu. Rezultate mogu predstavi kroz prezentaciju, plakat, esej i sl., prema vlastitome izboru. – navesti primjer iz suvremenoga filma, glazbe ili likovne umjetnosti koji održava barokni način razmišljanja (prolaznost, dramatika, suprotnosti). Objasniti svoj izbor. – izraziti nešto svakodnevno na neočekivan način oblikujući končeto (digitalni udžbenik).
učenici s teškoćama	Učenici s teškoćama zadatke rješavaju uz pomoć drugih učenika i nastavnika. U radu im može pomoći priloženi nastavni listić (Prilog I.).
inojezični učenici	Inojezični učenici zadatke rješavaju uz pomoć drugih učenika i nastavnika. U radu im može pomoći priloženi nastavni listić (Prilog I.). Učenicima se može dati nastavni listić s dodatnim objašnjenjem određenih pojmova koji se upotrebljavaju u nastavnoj jedinici (Prilog II.).
VREDNOVANJE ISHODA	
vrednovanje za učenje	Nastavnik/nastavnica tijekom nastavnoga sata dobiva uvid u predznanja učenika o osnovnim obilježjima baroknoga svjetonazora. Uočava njihovu vještinu prepoznavanja temeljnih motiva i stilskih figura u tekstu, razumijevanje sadržaja i koncepata te povezivanja književnih sadržaja s prethodno stečenim književnopovijesnim i književnoteorijskim znanjima, kao i s vlastitim iskustvom i suvremenim društvenim prilikama. Tijekom rada usmjerava učenike dodatnim pitanjima, pojašnjava zahtjevnije pojmove i prilagođava razinu interpretacije kako bi potaknuo razumijevanje i aktivno sudjelovanje svih učenika.
vrednovanje kao učenje	Tijekom rada učenici uspoređuju barokni način razmišljanja s renesansnim i suvremenim svjetonazorom, preispituju odnos prema uspjehu, slavi i trajnosti te osvješćuju razliku između prividnih i trajnih vrijednosti. U završnoj aktivnosti kreativno primjenjuju usvojena znanja o baroknom svjetonazoru i stilskim obilježjima, oblikuju vlastite poruke u duhu baroka te razvijaju sposobnost izražavanja i preoblikovanja sadržaja u različitim komunikacijskim situacijama. Pritom učenici procjenjuju vlastito razumijevanje teme, prepoznaju aktualnost baroknih ideja u suvremenome društvu te razvijaju sposobnost samoprocjene i kritičkoga promišljanja o vlastitim vrijednostima i stavovima.
vrednovanje naučenoga	Nije predviđeno.
DODATNI DIGITALNI SADRŽAJI	
<ul style="list-style-type: none"> • zvučni zapis – Luis de Góngora, <i>Na grobu vojvotkinje od Lerme</i> • galerija fotografija – Barok u umjetnosti • Galerija – barok • 3D prikaz – Odjeća (Zapadna Europa, 17. stoljeće) – 3D prikaz • Radionica izrada končeta 	

PLAN PLOČE

Kamo si krenuo, čovječe?

(Uvod u barok)

- 17. st., žarište: Italija
- svijeća, dim, san, trenutak, cvijeće, kotač, sjena, prah vjetar... → motivi prolaznosti → *Memento mori!*
- barokni čovjek: pesimizam, strah, nemir, religioznost, duhovnost, mističnost, refleksivnost...
- kićen stil pisanja → bogatstvo stilskih figura
- končeto – barokna figura
- opreka renesansnome svjetonazoru

1. Ponuđene pojmove **razvrstaj** na odgovarajuća mjesta u tablici.

• velik broj stilskih figura	• kritičan	• pesimističan	• optimističan
• opterećen prolaznošću	• uglavnom svjetovne	• staložen	• <i>Memento mori!</i>
• <i>homo universalis</i>	• 17.	• vjeruje u ovozemaljsko	• 16.
• jasan i skladan	• hedonist	• nemiran	• često religiozne
• <i>Carpe Diem!</i>	• neumjerena raskoš	• kićenost	• podvojen između uživanja i brige za duhovno

Opreka renesansnome svjetonazoru

David, Michelangelo, 1501. – 1504.

RENEŠANSNA, ____ st.

– renesansni čovjek:

– moto:

– teme:

– stil pisanja:

BAROK, ____ st.

– barokni čovjek:

– moto:

– teme:

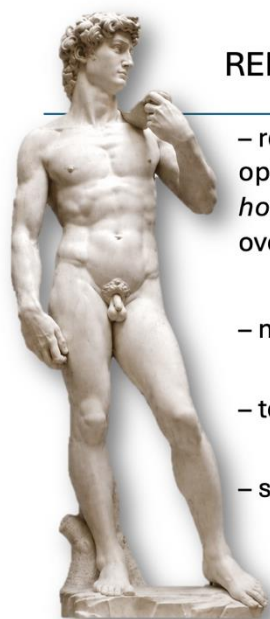
– stil pisanja:

David, Bernini, 1623. – 1624.

2. Usporedi barok i renesansu te zaključi na temelju uočenog kakav je **odnos baroka prema prethodnom razdoblju**.

Opreka renesansnome svjetonazoru

David, Michelangelo, 1501. – 1504.

RENESANSA, 15. i 16. st.

- renesansni čovjek: optimističan, kritičan, staložen, *homo universalis*, vjeruje u ovozemaljsko, hedonist
- moto: *Carpe Diem!*
- teme: uglavnom svjetovne
- stil pisanja: jasan, skladan

BAROK, 17. st.

- barokni čovjek: pesimističan, opterećen prolaznošću, nemiran, podvojen između uživanja i brige za duhovno
- moto: *Memento mori!*
- teme: često religiozne
- stil pisanja: neumjerena raskoš, velik broj stilskih figura, kićenost

David, Bernini, 1623. – 1624.

Prilog II. Nastavni listić za inojezične učenike

barok – razdoblje u umjetnosti koje naglašava emocije, prolaznost i suprotnosti
Memento mori – latinska izreka, podsjetnik da će svaki čovjek umrijeti
lirski subjekt – osoba koja govori u pjesmi
antiteza – suprotnost (opreka) između dviju stvari (npr. život – smrt)
končeto – neobična i iznenađujuća slika ili misao u baroku
prolaznost – činjenica da sve traje kratko i na kraju nestaje
materijalno – stvari koje možemo vidjeti i imati (novac, kuća, odjeća)
duhovno – ono što se odnosi na misli, osjećaje i vjeru
svjetonazor – način na koji netko gleda na život i svijet
ispraznost – nešto što izgleda važno, ali zapravo nema pravu vrijednost
prolazno – ono što brzo nestaje
trajno – ono što dugo ostaje
kićeno – ono što ima mnogo ukrasa

BILJEŠKE O REALIZACIJI NASTAVNOGA SATA

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....